

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет землевпорядкування

УДК 528.7:657.371
(477.63)

ПОГОДЖЕНО
Декан факультету
землевпорядкування

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Т. В. О. завідувача кафедри
геоінформатики і аерокосмічних
досліджень Землі

д.е.н. ЄВСЮКОВ Т.О.

к.т.н. ДРОЗДІВСЬКИЙ О.П.

« » 2022 р.

« » 2022 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему «Геоінформаційне забезпечення інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в межах Дніпропетровської області»

Спеціальність - 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма – Геодезія та землеустрій

Орієнтація освітньої програми – освітньо-професійна

Гарант освітньої програми

доктор економічних наук, професор

МАРТИН А.Г.

(підпис)

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

доктор економічних наук, доцент

КОЩЕЛЬ А.О.

(підпис)

Виконала

КУШ А.Ю.

(підпис)

2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет землевпорядкування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

геоінформатики і аерокосмічних

досліджень Землі

д.т.н. КОХАН С.С.

«25» жовтня 2021 р.

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

СТУДЕНТЦІ

Куш Анастасії Юріївни

Спеціальність – 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма – Геодезія та землеустрій

Орієнтація освітньої програми – освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи: «Геоінформаційне

забезпечення інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в

межах Дніпропетровської області», що затверджена наказом ректора НУБіП

України від «23» жовтня 2021 р. № 1795 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру – за десять днів до захисту

магістерської кваліфікаційної роботи.

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи:

- Графічні матеріали на електронних та паперових носіях на територію

дослідження (Глеюватська сільська рада Криворізького району

Дніпропетровської області);

- Матеріали з Державного фонду документації із землеустрою;

- Відомості з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх

обмежень;

- Копії документів, що посвідчують право на земельну ділянку та

підтверджують сплату земельного податку

- Відомості з Державного земельного кадастру у паперовій та електронній

формі, у тому числі Поземельної книги; книги записів реєстрації державних

актів на право власності на землю та на право постійного користування

землею, договорів оренди землі, файлів обміну даними про результати робіт із

землеустрою;

Перелік питань, які підлягають дослідженню:

1. Аналіз нормативно-правового забезпечення інвентаризації земель.

2 Оцінка сучасного стану використання земельних ресурсів, зокрема, земель сільськогосподарського призначення в умовах Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області;

3 Обґрунтування особливостей використання геоінформаційних баз даних при інвентаризації земель сільськогосподарського призначення на території Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області.

Дата видачі завдання « 25 » жовтня 2021 року

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

КОШЕЛЬ А.О.

Завдання прийняла до виконання

КУШ А.Ю.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ЗМІСТ	
ВСТУП	
1. РОЗДІЛ I НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ	11
1.1. Історичний екскурс формування потреби у проведенні інвентаризації земель та її соціально-економічне значення	11
1.2. Законодавче та нормативно-правове забезпечення процесу інвентаризації земель в Україні	15
1.3. Міжнародний досвід застосування геоінформаційних технологій при проведенні інвентаризації земель	23
РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ОБ'ЄКТУ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ	30
2.1. Природно-кліматичні умови Дніпропетровської області	30
2.2. Геоморфологічні умови та рельєф території	31
2.3. Гідрологічні та гідрографічні умови	32
2.4. Ґрунтовий покрив дослідної території	33
2.5. Сільськогосподарське виробництво	35
2.6. Земельні ресурси на території Дніпропетровської області	37
2.7. Екологічний вплив на досліджувану територію	38
РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ПРОЦЕСУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГЕОПРОСТОРОВИХ ДАНИХ ПІД ЧАС ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В МЕЖАХ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ГІС	43
3.1 Розробка технічної документації щодо інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в межах Дніпропетровської області ...	43

3.2. Геоінформаційне забезпечення, як сучасний інструмент підвищення ефективності інвентаризації земель сільськогосподарського призначення на регіональному рівні..... 55

3.3. Причини відсутності узгодження даних у різних інформаційних джерелах. Пропозиції щодо узгодження невідповідності даних при інвентаризації земель сільськогосподарського призначення на основі широкого впровадження ГІС технологій..... 61

ВИСНОВКИ..... 66

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 69

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

НУБІП України

ТД – Технічна документація із землеустрою

ТЗ – Технічне завдання

ЗК – Земельний кодекс України

ЗУ – Закон України

НУБІП України

ПКУ – Податковий кодекс України

НГО – Нормативна грошова оцінка

ОТГ – Об'єднаної територіальної громади

Держгеокадастр – Державна служба України з питань геодезії,

картографії та кадастру

НУБІП України

ТГР – Топографо-геодезичні роботи

ДЗК – Державний земельний кадастр

ЦНАП – Центр надання адміністративних послуг

БД – Бази даних

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВСТУП

На сьогоднішній день в Україні йде процес формування ринку земель. В умовах відсутності прозорості земельного ринку у господарюючих суб'єктів існує об'єктивна потреба у достовірній інформації щодо власників та користувачів земельних ділянок. Тому проводиться інвентаризація земель метою якої є встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нерационально або не за цільовим призначенням, виявлення і консервації деградованих сільськогосподарських угідь і забруднених земель, встановлення кількісних та якісних характеристик земель.

Земельні ресурси це основа розвитку економіки країни і головний інструмент створення національного багатства. Земельно-ресурсний потенціал України обумовлює її особливе місце серед інших європейських країн. Тому особливо важливе значення має обрання правильного шляху розвитку системи державного управління використанням земельних ресурсів.

На даний час гостро постає проблема нена належного впровадження ГІС-технологій у нашій державі. Це обумовлюється високою ціною на такі технології, та їх комплектуючі, ведення багатьох відомств України нерациональної та невідповідної роботи у технологічному комплексі, що стосується земельних ресурсів, які в подальшому б окупили себе.

Що в свою чергу допоможе оновити геоінформаційні бази і знайти невідповідності в них. Саме це в майбутньому допоможе краще функціонувати ринку землі.

НУВБІП УКРАЇНИ

НУВБІП УКРАЇНИ

Метою магістерської роботи обґрунтування процесу інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в межах Дніпропетровської області на основі використання геоінформаційного забезпечення.

Для висвітлення поставленої мети дослідили такі завдання:

1. Аналіз нормативно-правового забезпечення інвентаризації земель;
2. Оцінка сучасного стану використання земельних ресурсів, зокрема, земель сільськогосподарського призначення в умовах Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області;
3. Обґрунтування особливостей використання геоінформаційних баз даних при інвентаризації земель сільськогосподарського призначення на території Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області.

Об'єктом дослідження: є процес інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в межах Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області.

Предметом дослідження: є теоретико-методологічні засади та практичні механізми обґрунтування геоінформаційного забезпечення інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в умовах Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області.

Вихідними даними є:

- Графічні матеріали на електронних та паперових носіях на територію дослідження (Глеюватська сільська рада Криворізького району Дніпропетровської області);
- Матеріали з Державного фонду документації із землеустрою;
- Відомості з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обмежень;
- Копії документів, що посвідчують право на земельну ділянку та підтверджують сплату земельного податку

- Відомості з Державного земельного кадастру у паперовій та електронній формі, у тому числі Поземельної книги; книги записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі, файлів обміну даними про результати робіт із землеустрою;

Методи дослідження. Для вирішення завдань магістерської роботи застосовувалися різнобічні методи, зокрема: науково-монографічний (при огляді й опрацюванні різнобічних наукових публікацій з питань інвентаризації земель різних статистичних збірників, енциклопедій, актуальних періодичних видань тощо); історичний метод (при здійсненні аналізу соціальних і економічних передумов інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в умовах Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області; економічний аналіз (при здійсненні аналізу чинників впливу на зміни виявлені при інвентаризації земель сільськогосподарського призначення) та інші.

Інформаційна база даного дослідження вміщує Кодекси України, Закони України, матеріали законодавчих і виконавчих органів України, Міністерства аграрної політики, нормативно-правові акти, методичні та статистичні матеріали Держгеокадастру, періодичні літературні видання, економічна й спеціальна література із всесвітньої комп'ютерної мережі Інтернет, результати власних досліджень і спостережень, наукові та проектні матеріали землевпорядних організацій вітчизняні та зарубіжні публікації з обґрунтування інвентаризації земель сільськогосподарського призначення тощо.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому що, матеріали дослідження в магістерській роботі можуть бути використані у подальшому науковому опрацюванні загальнотеоретичних та практичних питань щодо опрацювання даних для проведення інвентаризації земель

сільськогосподарського призначення, а також у наукових роботах та технічній документації із землеустрою.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

1. РОЗДІЛ І НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ

Історичний екскурс формування потреби у проведенні інвентаризації земель та її соціально-економічне значення

Сучасна історія управління земельними ресурсами України починається з незалежності країни. Саме у 1991 році постає питання щодо проведення низки реформ в самостійній державі, у тому числі і земельної. Відповідно до Постанови Верховної Ради Української РСР «Про земельну реформу» [30], земельна реформа є складовою частиною економічної реформи, здійснюваної в Україні у зв'язку з переходом економіки держави до ринкових відносин. Завданням цієї реформи є перерозподіл земель з одночасною передачею їх у приватну та колективну власність, а також у користування підприємствам, установам і організаціям з метою створення умов для рівноправного розвитку різних форм господарювання на землі, формування багатокладної економіки, раціонального використання та охорони земель. Також, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановила, що Місцевим Радам народних депутатів, Раді Міністрів Української РСР до 15 березня 1991 року необхідно провести інвентаризацію земель усіх категорій, визначивши ділянки, що використовуються не за цільовим призначенням, нерационально або способами, які призводять до зниження родючості ґрунтів, їх хімічного та радіоактивного забруднення, погіршення екологічної обстановки

Як відомо, суспільне виробництво постійно розвивається. Від історичних умов, що змінюються, залежить і зміст землеустрою як складового елемента виробництва. Відповідно до того, як розвиваються продуктивні сили, як змінюються знаряддя праці і способи суспільного впливу на родючість ґрунту, змінюється також і впорядкування землі. В історичному розвитку кожний суспільний спосіб виробництва, створюючи властиву йому форму земельної власності, сам визначає відповідний цій формі власності зміст землеустрою. Тому економічні закони розвитку продуктивних сил і

виробничих відносин визначають історичний розвиток землеустрою.

Характер і зміст його на кожному етапі історії суспільства можна зрозуміти тільки на основі пізнання законів економічного розвитку. Продуктивні сили

землі використовуються для виробництва матеріальних благ при всіх суспільно-економічних формаціях. Земля слугує людині загальною умовою

праці та засобом виробництва і при первіснообщинному ладі, і при феодализмі, і при капіталізмі, і при соціалізмі. У кожну з цих епох, щоб розумно

використати землю, людина повинна здійснити такі дії, які організують територію згідно з метою виробництва. Це ніякою мірою не означає, що

характер землеустрою залишається незмінним на всіх етапах. Він змінюється,

як ми уже підкресливали, відповідно до рівня розвитку продуктивних сил. В умовах дрібного сільськогосподарського виробництва (аналогічного ремеслу

в промисловості), в якому панують примітивні знаряддя, ручна праця і трипілля, характерною рисою землевпорядження є парцеляція землі, тобто

розподіл її на дрібні ділянки. Велике господарство, яке ґрунтується на простій кооперації багатьох працівників і на перевазі ручної праці, але вже ближче

підходить до мануфактурної стадії промисловості, вимагає абсолютно іншого устрою землі: більшого земельного масиву, великих полів тощо. Спеціалізація

виробництва таких господарств обумовлює різний склад угідь, різні сівозміни в них тощо.

Державна влада завжди зацікавлена в тому, щоб землеволодіння розмежовувались у певному порядку, щоб на кожне землеволодіння була

інформація про розмір, склад угідь і їхню якість. Тому вона бере під свій захист уже встановлені межі між окремими земельними ділянками і, коли

виникає необхідність, їхнє відновлення, організацію соціально, економічно й екологічно ефективного використання земель. Цей процес називається

землеустроєм і на певних історичних етапах відіграє значну роль у розмежуванні, закріпленні та організації ефективного використання земельної

власності.

Земельна реформа в Україні призвела до значних, особливо в сільському господарстві, структурних змін у власності на землю, землеволодіннях і землекористуваннях. Внаслідок цього виникли нові проблеми в системі управління землекористуванням: формування земель комунальної власності та обмеження у використанні земельних ділянок приватної власності, акумуляція коштів, що надходять від земельного податку та земельного обігу (зокрема від оренди) в органах місцевого самоврядування і виконавчої влади, удосконалення оцінки земельної власності тощо. Невідкладною потребою стала розробка законодавчої і нормативної бази, наукового забезпечення, правового, економічного і організаційного механізму регулювання земельних відносин з урахуванням традицій, регіональних особливостей і державних інтересів. У зв'язку з цим постала необхідність вдосконалення земельних відносин та земельного законодавства.[32]

Сучасна історія управління земельними ресурсами України починається з незалежності країни. Саме у 1991 році постало питання щодо проведення низки реформ в самостійній державі, у тому числі і земельної. Відповідно до Постанови Верховної Ради Української РСР «Про земельну реформу» [7], земельна реформа є складовою частиною економічної реформи, здійснюваної в Україні у зв'язку з переходом економіки держави до ринкових відносин.

Завданням цієї реформи є перерозподіл земель з одночасною передачею їх у приватну та колективну власність, а також у користування підприємствам, установам і організаціям з метою створення умов для рівноправного розвитку різних форм господарювання на землі, формування багатокладної економіки, раціонального використання та охорони земель. Також, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановила, що Місцевим Радам народних депутатів, Раді Міністрів Української РСР до 15 березня 1991 року необхідно провести інвентаризацію земель усіх категорій, визначивши ділянки, що використовуються не за цільовим призначенням, нераціонально

або способами, які призводять до зниження родючості ґрунтів, їх хімічного та радіоактивного забруднення, погіршення екологічної обстановки.

Інвентаризація земель на початку земельної реформи розглядалась як спосіб одержання первинних відомостей для надання земельних ділянок громадянам, ведення обліку земель. Інакше кажучи, інвентаризація мала б забезпечити створення «первинного земельного кадастру», на базі якого стало б можливим ведення чергових кадастрових планів (карт) із відображенням усіх об'єктів кадастрового обліку.

Метою проведення інвентаризації земель відповідно до Порядку проведення інвентаризації земель, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України [28], є:

- забезпечення ведення Державного земельного кадастру, здійснення контролю за використанням і охороною земель;

- визначення якісного стану земельних ділянок, їх меж, розміру, складу ґрунту;

- узгодження даних, отриманих у результаті проведення інвентаризації земель, з інформацією, що міститься у документах, які посвідчують право на земельну ділянку, та у Державному земельному кадастрі;

- прийняття за результатами інвентаризації земель Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими держадміністраціями та органами місцевого самоврядування відповідних рішень;

- здійснення землеустрою. Інвентаризація земель проводиться виходячи з принципів плановості, достовірності та повноти даних, послідовності і стандартності процедур, доступності використання інформаційної бази, узагальнення даних з додержанням єдиних засад та технологій їх оброблення.

1.2. Законодавче та нормативно-правове забезпечення процесу інвентаризації земель в Україні

Інвентаризація земель - це встановлення власника або користувача земельної ділянки, визначення місця розташування земельної ділянки, її меж, розміру, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються або використовуються нерационально чи не за цільовим призначенням. В результаті ми впорядкуємо інформацію про земельні ділянки, посилюємо контроль над дотриманням законодавства при використанні земель, особливо державної та комунальної власності, відкриємо потенційно привабливі ділянки для інвестора, збільшимо надходження до місцевих бюджетів.

Перша перевага інвентаризації земель полягає в тому, що землевпорядник, якщо до нього звертаються представники громади, буде мати необхідні цифрові інструменти та зможе довести правильність нарахування чи уточнити відомості. Тоді багато питань знімуться, а конфлікти зникнуть.

Другою перевагою є отримання надходжень від оподаткування. Після того, як оренду зареєстровано, бюджет громади починає отримувати від неї як мінімум єдиний податок з сільгоспвиробників. Чим більше зареєстровано землі — тим більші надходження. Так само бюджет громади отримує надходження від тих, хто працює на загальній системі оподаткування. Досить часто такі орендарі повертають земельний податок власникам ділянок або сплачують замість них.

Третій аспект — детінізація як великих орендарів, так і малих фермерів в ОТГ. Якщо додати податки від усіх одноосібників, які працюють у громаді, це впливе у суттєві суми. Так, орендарі будуть знати, що усі прогалини та проблеми прозорі. Крім того, орендарі виявлятимуть бажання отримати інформацію та провести аудит земельного банку сусіда, аби добрати землі. Зрештою ОТГ виграє від такого процесу.

Остання, але не менш важлива перевага, — можливість контролю розораності кожного поля. Місцеве самоврядування нерідко стикається з

проблемою необґрунтованого обробітку ділянок. Це обробіток поза межами задокументованих масивів. Коли ОПУ проведе інвентаризацію, скоріше за все, побачить ці моменти і зможе застерегти аграріїв від такого використання земельних ресурсів. Надалі це дозволить не боятись перевірки Держгеокадастру та відкриття кримінальних справ. Державна інвентаризація земель проводиться шляхом формування земельних ділянок незалежно від форми власності, визначення їх угідь та у разі потреби віднесення таких земельних ділянок до певних категорій для інформаційного наповнення Державного земельного кадастру.

Нормативно-правовими актами, що стали підставою для обґрунтування інвентаризації земель сільськогосподарського призначення є нормативні документи: Земельний кодекс України [20], Закон України «Про землеустрій» [1], Закон України «Про державний земельний кадастр» [15], Постанова КМУ від 17 жовтня 2012 року № 1051 «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» [31], Інструкція про встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками (із змінами та доповненнями), затверджена наказом Держкомзему України від 18 травня 2010 року № 376 і зареєстрована Мінюстом України 16 червня 2010 року за № 391/17686 [33], Інструкція з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500, м. Київ, 2001 року [29], Інструкція про порядок контролю і приймання топографо-геодезичних та картографічних робіт, затверджена наказом Головного управління геодезії, картографії та кадастру України №19 від 17 лютого 2000 року [25], Правила по техніці безпеки на топографо-геодезичних роботах, 1991 року [27], Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 року № 513 «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель» [28] та інші.

Також, в обов'язковому порядку укладається договір з організацією-виконавцем на здійснення заходу з інвентаризації земель сільськогосподарського призначення державної власності, як з одержувачем бюджетних коштів за напрямом, визначеним підпунктом дев'ятим пунктом четвертим Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з проведення земельної реформи.

У документі також прописано, про необхідність надання вихідних даних організаціям-виконавцям, необхідних для здійснення заходу з інвентаризації земель сільськогосподарського призначення державної власності, забезпечення згідно вимог законодавства технічної документації із землеустрою по інвентаризації земель сільськогосподарського призначення, внесення відомостей про земельні ділянки до ДЗК та затвердження технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель. Також потрібно забезпечити організацію-виконавця надходженням технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель, її обліку та зберігання у Державному фонді документації із землеустрою. Управлінню державної експертизи, у разі формування земельних ділянок за рахунок особливо цінних земель, забезпечити, відповідно до вимог законодавства проведення державної експертизи, технічною документацією із землеустрою щодо інвентаризації земель.

Підставою для проведення інвентаризації масиву земель сільськогосподарського призначення є:

- для земель державної власності - рішення органу виконавчої влади, уповноваженого здійснювати розпорядження земельною ділянкою;
- в інших випадках - рішення сільської, селищної, міської ради, на території якої розташований масив.

Проведення державної інвентаризації земель забезпечує Держгеокадастр або його територіальний орган шляхом прийняття наказу про проведення державної інвентаризації земель.

Замовниками технічної документації (далі - замовники) можуть бути органи державної влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим чи органи місцевого самоврядування, землевласники і землекористувачі.

Виконавцями є:

- юридичні особи, що володіють необхідним технічним і технологічним забезпеченням та у складі яких працює за основним місцем роботи не менше двох сертифікованих інженерів-землевпорядників, які є відповідальними за якість робіт із землеустрою;

- фізичні особи - підприємці, які володіють необхідним технічним і технологічним забезпеченням та є сертифікованими інженерами-землевпорядниками, відповідальними за якість робіт із землеустрою.

Обстежувальні роботи включають збір та аналіз виконавцем вихідних даних для проведення інвентаризації земель, складення робочого інвентаризаційного плану.

Робочий інвентаризаційний план складається у разі, коли об'єктами інвентаризації є територія України, територія адміністративно-територіальних одиниць або їх частин, масив земель сільськогосподарського призначення.

Робочий інвентаризаційний план не складається у разі інвентаризації окремої

земельної ділянки (окремих земельних ділянок). Робочий інвентаризаційний план складається на основі чергового кадастрового плану або інших планово-картографічних матеріалів у межах міст та селищ у масштабі не менш як

1:5000, у межах сіл та масивів земель сільськогосподарського призначення у

масштабі не менш як 1:2000, у межах територій, визначених проектами

формування території і встановлення меж сільських, селищних рад, у масштабі не менш як 1:10000, у межах районів у масштабі 1:25000 із зазначенням меж[28]:

- об'єкта інвентаризації;

- адміністративно-територіальних одиниць, які ввійшли до складу об'єкта інвентаризації;

- території, визначених проектами формування території і встановлення меж сільських, селищних рад;

- земель незалежно від форми власності;

- земельних ділянок, які внесено до Державного земельного кадастру;

- обмежень у використанні земельних ділянок;

- обтяжень прав на земельні ділянки;

- угідь.

Межі земельних ділянок, які внесено до Державного земельного кадастру, обмежень у їх використанні, обтяжень прав на земельні ділянки та угідь зазначаються на робочому інвентаризаційному плані у масштабі не менш як 1:10000.

У разі відсутності відомостей у Державному земельному кадастрі виконавець за координатами поворотних точок, зазначених у проекті землеустрою щодо відведення земельних ділянок, технічній документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) або іншій документації із землеустрою, за якою здійснювалося формування земельних ділянок, визначає межі таких ділянок, угідь, обмежень у їх використанні, обтяжень прав на земельні ділянки та зазначає їх на робочому інвентаризаційному плані [33].

Проектно-вишукувальні роботи передбачають оброблення даних, отриманих у результаті виконання топографо-геодезичних робіт.

Під час виконання проектно-вишукувальних робіт на робочому інвентаризаційному плані зазначаються межі земельних ділянок, обмежень у їх використанні, обтяжень прав на земельні ділянки та угідь. За отриманими даними, по результатах виконання топографо-геодезичних робіт, складаються поконтурні відомості з експлікацією, в яких зазначаються номери контурів, площа земельних ділянок, їх кадастрові номери (у разі наявності), площа угідь, що фактично використовуються на момент проведення інвентаризації, площа

обмежень у їх використанні, обтяжень прав на земельні ділянки, а також зведений інвентаризаційний план у масштабі згідно з вимогами пункту 14 цього Порядку [19].

Зведений інвентаризаційний план складається з дотриманням умовних позначень. Межі охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон, зон особливого режиму використання земель, водоохоронних зон, прибережних захисних смуг, пляжних зон, територій та об'єктів екомережі та інших обмежень у використанні земель позначаються штрихпунктирною чорною лінією.

Зведений інвентаризаційний план складається у разі, коли об'єктами інвентаризації є територія України, територія адміністративно-територіальних одиниць або їх частин, масив земель сільськогосподарського призначення.

Зведений інвентаризаційний план не складається у разі інвентаризації окремої земельної ділянки (окремих земельних ділянок).

Окремо складаються переліки земельних ділянок (земель):

- наданих у власність (користування) з присвоєнням кадастрових номерів;

- наданих у власність (користування) без присвоєння кадастрових номерів;

- не наданих у власність та користування у розрізі угідь;
- що використовуються без документів, які посвідчують речові права на них;

- що використовуються не за цільовим призначенням;
- нерозподілених, невитребуваних земельних часток (паїв);
- відумерлої спадщини.

Зазначені переліки узагальнюються у порівняльній таблиці із зазначенням у разі наявності розбіжностей, відповідно до якої готуються пропозиції щодо узгодження даних, отриманих за результатами проведення

інвентаризації земель, з інформацією, що міститься у документах, що посвідчують право на земельну ділянку, та Державному земельному кадастрі.

На зведеному інвентаризаційному плані зазначаються межі:

- об'єкта інвентаризації;
- адміністративно-територіальних одиниць, які ввійшли до складу

об'єкта інвентаризації;

- територій, визначених проектами формування територій і встановлення меж сільських, селищних рад;

- земельних ділянок, наданих у власність (користування);

- земель і земельних ділянок, не наданих у власність (користування);

- земельних ділянок, що використовуються без документів, які посвідчують речові права на них, або не за цільовим призначенням;

- обмежень у використанні земельних ділянок;

- обтяжень прав на земельні ділянки;

- нерозподілених земельних ділянок, невитребуваних земельних часток (паїв);

- земельних ділянок (земель) відмерлої спадщини;

- угідь;

- водних об'єктів і гідротехнічних споруд, дорожньої мережі, електромереж напругою 0,4 кВ і більше, продуктопроводів та інших об'єктів,

навколо яких встановлюється обмежене використання земельних ділянок;

- зрошуваних та осушуваних земель.

На зведеному інвентаризаційному плані чорним кольором зазначаються межі земельних ділянок згідно з документами, що посвідчують речові права

на земельну ділянку, і Державним земельним кадастром; червоним кольором

- межі земельних ділянок за результатами проведення інвентаризації земель.

За результатами проведення інвентаризації земель виконавцями розробляється технічна документація відповідно до статті 57 Закону України «Про землеустрій» [1].

Виконавцями за результатами проведення інвентаризації земель розробляється технічна документація відповідно до статті 57 Закону України «Про землеустрій» [1]. Вона погоджується та затверджується в порядку, встановленому статтею 186 Земельного кодексу України.

Відомості, отримані за результатами інвентаризації земель, вносяться до Державного земельного кадастру відповідно до Порядку ведення Державного земельного кадастру. [31].

Кабінет Міністрів України 5 серпня 2022 р затвердив новий порядок проведення інвентаризації земель № 866 "Про внесення змін до Порядку проведення інвентаризації земель". 2022, яким доповнює вимоги до проведення інвентаризації земель під час здійснення землеустрою та складення за її результатами технічної документації. Головним доповненням в новій постанові є інвентаризація меліоративних мереж. Підставою для проведення нового виду інвентаризації є Підставою для проведення інвентаризації земель у разі, коли об'єктом інвентаризації є земельні ділянки, на яких розміщені меліоративні мережі або їх складова частина (складові частини), або у разі прийняття організацією водокористувачів рішення про включення додаткової земельної ділянки до території обслуговування є договір, укладений між замовником технічної документації (далі - замовник) та виконавцем[2].

Міжнародний досвід застосування геоінформаційних технологій при проведенні інвентаризації земель

Кадастрові системи, які народжувалися з метою оподаткування, сьогодні виконують базові послуги для громадян, адміністрацій та різних секторів суспільства з фіскальними цілями (наприклад, оцінка та нарахування справедливих внесків), юридичними цілями, для передачі активів або як підтримка в управлінні та використанні землі (наприклад, для планування території та інших адміністративних цілей), а також для сприяння сталому розвитку та захисту навколишнього середовища і, таким чином, приведення регіону до досягнення Порядку денний на 2030 рік.

Організація Об'єднаних Націй у співпраці зі Світовим банком (СБ) визначила Інтегровану геопросторову інформаційну структуру, якою керуються країни з низьким рівнем доходу можуть розвивати та посилювати свої геопросторові інформаційні системи. Серед дій, які мають бути пріоритетними, є оцифрування інформації для прискорення досягнення цілей сталого розвитку, що створює виклики та можливості для розвитку регіону.

Іспанія

Єдиного поняття кадастру в Іспанії не існує. Найближче визначення таке: «Кадастр – це інвентаризація всієї нерухомості країни або її регіону, яка постійно й систематично оновлюється шляхом нанесення на карту меж ділянок і даних, пов'язаних із нею, у всіх їхніх масштабах».

Звідси ми можемо встановити деякі важливі елементи:

- Це інвентарний опис або публічний документ ; на службі не лише різних адміністрацій, але й громадянина та суспільства загалом. Це дозволяє консультувати та сертифікувати дані.

- Глобальність , вся нерухомість на даній територіальній території.

- Оновленість (актуальність) даних .

- Матеріальним об'єктом кадастру є нерухоме майно, фізична реальність. Він містить інформацію, пов'язану з цим об'єктом нерухомості.

графічні дані (карта ділянки та кадастровий ескіз) та буквені, цифрові дані (фізичні, економічні та юридичні).

У свою чергу, кадастр виконує три функції:

- Фіскальний: встановлює за допомогою фіскальної оцінки вартість активів, щоб накласти пропорційний внесок.

- Юридичний: передбачає відносини між власником або активним суб'єктом власності, чи об'єктом і громадою, чи пасивним суб'єктом.

- Геометричний: вимірювання, поділ, представлення та розташування власності.

В Іспанії є адміністративний реєстр, що залежить від Міністерства фінансів, у якому описується міська, сільська та спеціальна нерухомість.

Підтримка багатьох фіскальних та економічних програм. Створення швидкої, легкої та ефективної територіальної інформаційної системи.

Якщо не буде доведено інше та без шкоди для реєстру власності, юридичні положення якого мають переважну силу, дані, що містяться в реєстрі нерухомості, вважаються правдивими. Внесення до кадастру товарів і змін їх характеристик є обов'язковим і здійснюється одним із таких способів:

- Декларації, повідомлення та запити.

- виправлення невідповідностей.

- кадастрова перевірка. Це можуть бути дії з перевірки та розслідування фактів, дій, діяльності та інших обставин, пов'язаних з нерухомим майном, які можуть спричинити реєстрацію чи внесення змін до кадастру, або інформації, оцінки, звіту та поради.

Протягом 1990-х років кадастр в іспанській державі був забезпечений правовою та технологічною основою, щоб зустріти наступне тисячоліття з майбутніми перспективами. Головне управління кадастру, що залежить від Міністерства фінансів, було першим у використанні цього в Іспанії.

Щоб запропонувати послуги різним користувачам відповідно до нових інформаційних каналів, Генеральний директорат кадастру розробив проект Enseñada, це проект, який був реалізований в Інтернеті на початку 2004 року і в якому громадяни та Державні адміністрації можуть отримати доступ до ряду персоналізованих електронних послуг і процедур, які дозволяють їм виконувати значну частину процедур перед Кадастром комфортним, швидким і безпечним способом, отримавши доступ до віртуального офісу Кадастру через Інтернет. [5]

Перу

Впровадження інформаційної «Платформи сільського кадастру». Цей проект діагностики та впровадження «Платформи сільського кадастру» входить до складу інноваційної програми «Кадастр, право власності та реєстр сільських земель у Перу», загальною метою, якої є формалізація сільської власності. Мета полягає в тому, щоб дозволити регіональним урядам (GORE) автоматизувати процеси, пов'язані з кадастром та формалізацією сільської власності; а також Міністерству сільського господарства та іригації (MINAGRI) для консолідації, контролю та управління інформацією сільського кадастру. У лютому 2015 року Республіка Перу та Міжамериканський банк розвитку підписали Кредитну угоду № 3370/OC-PE, яка містить серед своїх конкретних цілей розробку технологічної платформи для оптимізації земельного реєстру, послуг з видачі прав власності та реєстрації.

На першому етапі проект провів діагностику поточної ситуації з технологіями, робочими процесами та інформацією та діючими правовими нормами, пов'язаними з процесами кадастру, прав власності та реєстрації сільської власності, корінних та селянських громад. На основі цього діагнозу готується технічна пропозиція щодо розробки та впровадження платформи.

Наступним етапом впровадження платформи, міграція існуючих баз даних і навчання різних користувачів системи та створення додатків для користування. [3]

Канада
Канадська земельна інвентаризаційна (CLI) система класифікації
здатності ґрунту для сільського господарства.

Закон вимагає, щоб рішення, щодо землекористування прийняті муніципальними радами, земельним судом Онтаріо або іншими органами, відповідали Політиці провінції. Політична заява провінції містить вказівки щодо захисту та визначення найкращих сільськогосподарських територій у документах муніципального планування і встановлює критерії, які слід враховувати, коли землі в межах найкращих сільськогосподарських територій пропонуються для несільськогосподарського землекористування. У своїх визначеннях першокласних сільськогосподарських територій і першокласних сільськогосподарських угідь Політична заява провінції конкретно посилається на систему канадської земельної інвентаризації (CLI).

Система CLI є визнаною системою в Онтаріо для класифікації територій з мінеральними ґрунтами відповідно до їхньої властивої здатності вирощувати польові культури. До цих культур відносять кукурудзу, пшеницю, сою, овес, ячмінь і багаторічні кормові культури, такі як люцерна і тимофіївка. Система не класифікує ґрунти для садових або інших спеціальних культур.

Оскільки CLI підкреслює властивість території для вирощування польових культур, поточне землекористування, землеустрій, площа землі чи власність не враховуються. Наприклад, лісова територія може мати високий рейтинг CLI, навіть якщо вона не розчищена та не розроблена для сільськогосподарського використання.

Картографування CLI та інформація про ґрунт доступна для планування землекористування та інших цілей. Хоча були розроблені інші системи класифікації земель, система CLI продовжує залишатися загальноприйнятою системою планування землекористування в Онтаріо.

Система класифікації CLI для сільського господарства є інтерпретаційною системою класифікації. Вона був розроблена відповідно до

Закону про відновлення та розвиток сільського господарства (ARD), спільної федерально-провінційної програми, спрямованої на забезпечення всебічного національного обстеження можливості використання землі для різних цілей.

Двома основними компонентами CLI є:

- 1) клас можливостей;
- 2) підклас можливостей.

Клас здатності вказує на загальну здатність ґрунту до вирощування звичайних польових культур [4]. Визначено сім класів здатності, які пояснюються в таблиці 1. Підклас здатності вказує на основний тип обмеження або небезпеки для вирощування звичайних польових культур.

Визначено тринадцять підкласів, які пояснюються в таблиці 2.

Таблиця 1: Класи можливостей

№	Клас	Пояснення
1	1, 2, 3	здатні до постійного використання для вирощування звичайних польових культур; всі або більшість культур можна вирощувати.
2	4	Граничний для постійного використання для звичайних польових культур; вибір культур, які можна вирощувати, обмежений.
3	5	Придатний для використання лише для постійного пасовища та сіна.
4	6	Придатний для використання лише на несполіщених пасовищах.
5	7	Відсутність здібностей до сільського господарства

Таблиця 2: Підкласи можливостей – підклас і пояснення

1	C	Несприятливий клімат
2	D	Небажана структура ґрунту та/або водопроникність
3	E	Пошкодження від ерозії
4	F	Низька родючість

5	I	Затоплення (затоплення) річками, струмками чи озерами
6	M	Низька здатність утримувати вологу (посуха)
7	P	Кам'янистість поверхні
8	R	Мілководдя до корінних порід
9	S	Два або більше підкласів D, F, M і N
10	T	Несприятливий рельєф
11	W	Надмірна вологість

Райони ресурсів, що становлять інтерес для провінції, такі як першокласні сільськогосподарські території, ресурси природної спадщини та агрегатні ресурси, повинні бути визначені заздалегідь, щоб їх можна було розглянути при вирішенні інших питань планування (наприклад, потреба у розширенні територій населених пунктів). Провінційна Політична заява визначає першокласні сільськогосподарські території як території, де переважають першокласні сільськогосподарські угіддя (тобто, спеціальні сільськогосподарські угіддя та території з землями класів 1–3 CLI та відповідними землями класів 4–7). Заява про політику провінції вимагає, щоб органи планування виділили першокласні сільськогосподарські території, включаючи спеціальні культури. Зони спеціального посіву мають найвищий пріоритет для захисту всіх основних сільськогосподарських площ.

Висновок до розділу I, проаналізовано історичні передумови та нормативно-правове забезпечення інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в Україні.

Об'єктами інвентаризації земель можна виділити територію України, територію адміністративно-територіальних одиниць або їх частин, масив земель сільськогосподарського призначення, окремі земельні ділянки.

Інвентаризація земель проводиться в межах адміністративно-територіальних одиниць, територій, межі яких визначені проектами формування територій і встановлення меж сільських, селищних рад, масивів земель сільськогосподарського призначення, окремих земельних ділянок.

Підставою для проведення інвентаризації масиву земель сільськогосподарського призначення є:

- для земель державної власності - рішення органу виконавчої влади, уповноваженого здійснювати розпорядження земельною ділянкою;
- в інших випадках - рішення сільської, селищної, міської ради, на території якої розташований масив.

Проведення державної інвентаризації земель забезпечує Держгеокадастр або його територіальний орган шляхом прийняття наказу про проведення державної інвентаризації земель.

Концепції інвентаризації і ведення кадастру були розроблені дуже пізньому в різних країнах і суспільствах відповідно до їх адміністративної організації та потреб, які вони мають намір охопити. За своєю природою кадастрові дані можуть бути ефективно інтегровані в геопросторову інформаційну платформу завдяки наявності просторових характеристик. Кадастрова інформація стає ключовою та стратегічною інформацією для національного розвитку, прийняття рішень та розробки державної політики, створення та збереження ефективної землі. Система адміністрування є складним процесом та управляється різними установами та організаціями.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ОБ'ЄКТУ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ

2.1. Природно-кліматичні умови Дніпропетровської області

Клімат Дніпропетровської області помірно-континентальний.

Середньорічний розподіл температур в області має практично широтний напрямок. Зимові ізотерми змінюються з півночі на південь від $-6,2^{\circ}\text{C}$ до $-4,0^{\circ}\text{C}$, літні від $20,5^{\circ}\text{C}$ до $22,0^{\circ}\text{C}$. Абсолютний максимум температури області зафіксовано на рівні 41°C ; мінімуми складає -38°C . Частота переходу температур на поверхні ґрунту через 0°C досягає 10 – 15 разів на рік.

Величини сумарної сонячної радіації змінюються з півночі на південь від 4200 до 4400 МДж/м², радіаційний баланс – від 1800 до 1950 МДж/м², тривалість сонячного сяйва – від 2050 до 2150 годин на рік, сума активних температур вище 10°C – від 2700 до 3400. Тривалість без морозного періоду (періоду вегетації) в середньому 185 днів на рік. Показник атмосферного тиску взимку становить бля 1021 гПа, влітку знижується до 1012-1013 гПа.

Середньорічна кількість опадів досягає максимуму на північному сході області (550 мм.), зменшується у південно-західному напрямку до 450-500 мм.

Найвологіший місяць – липень, найсухіший – березень. Влітку кількість опадів становить 80% річної суми, взимку опади у вигляді снігу більше випадають на сході регіону, ніж на заході. Відносна вологість повітря у липні зменшується у південно-східному напрямку від 66% до 62%, у січні становить 84-81%. У літній період дмуть переважно західні та північно-західні вітри, взимку – східні та північно-східні. Для долини Дніпра характерна долинна циркуляція, підсилена бризовою циркуляцією на берегах водосховищ.

Серед інших погодних явищ трапляються тумани (від 50 днів на рік на височинах до 70 днів у знижених ділянках), хуртовини (10 – 20 днів), грози (до 25 - 30 днів) та град (4-5 днів). Для області характерні посушливі періоди навесні та у першій половині літа, підсилені сухими вітрами – суховіями.

Відповідно до схеми агрокліматичного районування України, Дніпропетровська область знаходиться в межах посушливої, дуже теплої зони. Кліматичні умови сприятливі для вирощування зернових, а саме озимої пшениці, ячменю, ярого ячменю, кукурудзи, проса, рису, зернобобових, також цукрових буряків, соняшнику, баштанних культур, овочівництва, м'ясо-молочного скотарства, свинарства тощо.

Погодно-кліматичні умови Дніпропетровщини сприяють як для розвитку сільського господарства, спорудження промислових об'єктів.

2.2. Геоморфологічні умови та рельєф території

За геологічними умовами Дніпропетровська область поділяється на два субреміони: Український кристалічний щит (65% площі області) та Дніпровсько-Донецька западина (решта 35%). Дніпровсько-Донецька западина представлена своїм південним бортом і відділена від щита глибинними розломами. Кристалічні породи занурюються тут на глибину від 100 до 1500 м.

Геологічні відклади мають специфічний характер у кожній з зазначених тектонічних областей, зважаючи на відмінності у геологічній історії розвитку.

Український щит вкритий незначним шаром осадових порід палеогену – неогену, представлених вапняками, пісками, глинами, алевролитами, залізистими кварцитами тощо. Корінні магматичні породи архею - протерозою, гнейси, граніти, кварцити, діорити тощо відслонюються у долинах річок.

На схилі щита наявне потужніше нашарування осадових порід, але на поверхню виходять неогенові міоценові та пліоценові відклади – глини, алевролити, піски.

Область знаходиться у зоні низької сейсмічної активності, сила землетрусів зазвичай не перевищує 2,0 – 2,5 бали.

Отже, позитивом геологічної будови є сейсмостійкість тектонічної основи, міцність підстидаючих антропогенних порід та кристалічного фундаменту, наявність передумов щодо залягання різноманітних рудних

корисних копалин. Негативом є розташування в межах області системи глибинних розломів, які можуть загрожувати техногенній безпеці екологічно небезпечних підприємств, а також підвищений рівень природного радіаційного фону внаслідок впливу магматичних порід.

Характеристика рельєфу

Дніпропетровська область характеризується рівнинним рельєфом. Відразу помітні відмінності характером рельєфу між правим та лівим берегом Дніпра, обумовлені різною геологічною будовою. Правобережжя зайняте Придніпровською височиною із середніми висотами 100 – 150 м. над рівнем моря та максимальною відміткою всієї Дніпропетровської області 192 м. у Солонському районі.

На Дніпропетровщині поширені різноманітні несприятливі фізико-географічні процеси. Найбільшого поширення отримала водна ерозія ґрунтів, особливо на територіях з пересіченим рельєфом (лінійна ерозія); на Лівобережжі Дніпра превалує площинна ерозія. Повсюдний характер мають процеси просідання ґрунтів. На височинах інтенсивною є вітрова ерозія ґрунтів. У межах долини Дніпра існують зсувонебезпечні ділянки, а у басейні Орелі – території з ризиком підтоплення. В цілому територія області за невеликими виключеннями сприятлива для господарської діяльності людини.

2.3. Гідрологічні та гідрографічні умови

Дніпропетровська область повністю розташована в межах басейну Дніпра. Середня густота річкової мережі становить – 0,27 км/км², забезпеченість водними ресурсами – 460 тис.м³ на км² площі, проте ресурси місцевого стоку складають лише 20 тис.м³/км².

Довжина Дніпра в межах області складає 240 км. Річка представлена двома відокремленими ділянками течії. Він протікає по асиметричній долині з спадистими правим бортом та пологим лівим. Стік Дніпра є транзитним: середній багаторічний стік на вході в область становить 1690 м³/с, на виході з області – 1730 м³/с. Стік річки зарегульований каскадом Дніпровських

водосховищ, а в межах Дніпропетровщини присутні три з них – південна частина Дніпродзержинського та північна частина Дніпровського, а також є вихід до Каховського водосховища. Між Дніпродзержинськом та Дніпропетровськом збереглась невелика 25 км. ділянка природного русла Дніпра.

Води Дніпра активно використовуються для потреб населення (водозабезпечення Дніпропетровська, Дніпродзержинська, Новомосковська, також Кривого Рога через канал Дніпро-Кривий Ріг) та промисловості, передусім чорної металургії, електроенергетики, хімії та нафтохімії, подекуди для зрошення сільськогосподарських земель. На північному сході області дніпровська вода перекидається до Сіверського Дінця каналом Дніпро-Донбас.

Річки Дніпропетровської області відзначаються значним рівнем забруднення. Для вод Дніпра та Самари характерний високий вміст (з перевищенням ГДК) сульфатів, сульфідів, окисів заліза та важких металів внаслідок інтенсивних промислових скидів. Малі річки регіону більш забруднені сільськогосподарськими стоками, як наслідок підвищена частка йонів амонію та нітратів.

Область належить до водозабезпечених, однак такий стан досягається за рахунок транзитного потоку вод Дніпра. Локальних водних ресурсів недостатньо. Тому в майбутньому область може зазнавати вододефіциту, оскільки існуючі можливості збільшення водоспоживання практично вичерпані, оскільки збільшення обсягів забору води з Дніпра загрожує як екологічному стану річки, так і функціонуванню господарського комплексу місцевостей, розташованих нижче за течією.

2.4. Ґрунтовий покрив дослідної території

Основний фонд ґрунтового покриття області складають чорноземи звичайні різної глибини гумусового шару та механічного складу, що разом із сприятливими природно-кліматичними умовами області дозволяють вести

інтенсивне сільське господарство, сприяють вирощуванню усіх зернових культур та дозволяють отримувати високоякісне продовольче зерно.

Грунтовий покрив Дніпропетровської області має зональний характер.

Північ регіону охоплена смугою чорноземів звичайних глибоких середньо- та малогумусних пілувато-середньосуглинкових або пілувато-

важкосуглинкових. Далі на південь їх змінюють чорноземи звичайні пілувато-середньосуглинкові малогумусні на лесах з ділянками чорноземів звичайних середньогумусних. Крайній південний захід займають чорноземи звичайні

неглибокі малогумусні та чорноземи південні малогумусні та слабкогумусовані на лесах.

Реакція ґрунтового розчину чорноземних та лучночорноземних ґрунтів – нейтральна або слабколужна, солонцюватих ґрунтів – середньолужна, солонців - лужна.

Бонітет ґрунтів Дніпропетровщини знижується з півночі на південь.

Найвищою родючістю характеризуються чорноземи звичайні середньогумусні, найнижчою – солонці. Родючість дерново-підзолистих ґрунтів невисока, вони потребують поліпшення для сільськогосподарського використання, зокрема внесення органічних добрив.

У області висока частка ґрунтів високої родючості (виведених із господарського обігу внаслідок видобутку корисних копалин, зокрема залізних руд, а також відведення земель промислово та житлово забудову та транспортні комунікації).

Найбільш раціональними культурами для вирощування на чорноземних ґрунтах є різноманітні зернові, а також технічні культури (соняшник, рапс, цукровий буряк) у обмежених масштабах та за умов суворого дотримання агротехнічних правил.

Ґрунти області інтенсивно використовуються в сільському господарстві. Саме тому багато земель є виснаженими і потребують заходів

відновлення та рекультивування. Рекультивації також доцільно надавати землі із порушеним чи зруйнованим ґрунтовим покривом.

2.5. Сільськогосподарське виробництво

Основу агропромислового комплексу області складають близько 4180 сільськогосподарських підприємств різних форм власності та підпорядкування. В сфері сільськогосподарського виробництва області працюють близько 20,6 тис. осіб, 4 науково-дослідні станції, Інститут зернових культур НААН України, аграрний університет, 6 коледжів, навчально-виробничі бази і філіали кафедр створені на десятках високотехнологічних підприємств Дніпропетровщини. Основні напрями виробничої діяльності сільгосппідприємств області – вирощування зернових, у тому числі високоякісного продовольчого зерна, технічних і овочевих культур, виробництво м'ясо-молочної продукції, яєць.

Понад 80% площі області зайнято під сільськогосподарське виробництво (більш ніж 25 тис. кв. км (6,9% сільгоспугідь України). Розбудовується інфраструктура аграрного ринку – в області налічується 63 сховища для зберігання овочів, картоплі, фруктів. Для зберігання зернових та технічних культур в області діє 76 зернових складів.

За підсумками 2020 року індекс продукції тваринництва області склав 100,1% у порівнянні з відповідним періодом 2019 року, що перевищує рівень загальнодержавного показника (на 2,7 в.п.).

Динамічно зростають обсяги виробництва м'яса в живій масі. У 2020 році всіма категоріями господарств вироблено 329,6 тис. тонн, що на 7,5 тис. тонн більше, ніж у минулому році.

Дніпропетровщина є однією з провідних областей України за чисельністю суб'єктів племінної справи та якістю племінних ресурсів.

Відтворенням та раціональним використанням племінних (генетичних) ресурсів в області успішно займаються 38 суб'єктів племінної справи у тваринництві.

В галузі скотарства ефективно функціонують 4 підприємства з племінної справи у скотарстві, 1 контрольно-випробувальна станція, 9 племзаводів та 8 племрепродукторів з поголів'ям 13,1 тисяч голів.

Основними напрямками розвитку сільського господарства області є виробництво:

- зернових, технічних, овочевих культур;
- м'ясної та молочної продукції;
- продукції птахівництва.

Враховуючи якість ґрунтів та кліматичні умови, в області вирощуються всі види агрокультур при врожайності, одній з найвищих в Україні.

Питома вага їх основних видів в Україні:

- зернових та зернобобових – 5,6%;
- соняшнику – 7,7%;
- картоплі – 2,2%;
- овочів – 7,1%.

З метою поліпшення структури земель та підвищення родючості землі удосконалюється структура землекористування, впроваджуються оптимізація співвідношення культур та попередників у сівозмінах, енергозберігаючі технології обробітку ґрунту, проводиться реконструкція інженерної інфраструктури зрошувальних систем, застосовуються крапельне зрошення.

Набувають розвитку орендні відносини. Колективні сільгосппідприємства реформовані у сільгосппідприємства різних форм господарювання.

Перспективою для розвитку сільських територій є розбудова сільськогосподарської обслуговуючої кооперації – в області зареєстровано 47

сільськогосподарських обслуговуючих кооперативи різних напрямів діяльності: молочарські, зернові, плодоовочеві, м'ясопереробні, з обробітку землі та збирання врожаю, багатофункціональні.

Виробництво валової продукції сільського господарства складає 6,3% від загального обсягу по Україні. [8]

2.6. Земельні ресурси на території Дніпропетровської області

Досліджувана територія знаходиться у Криворізькому районі

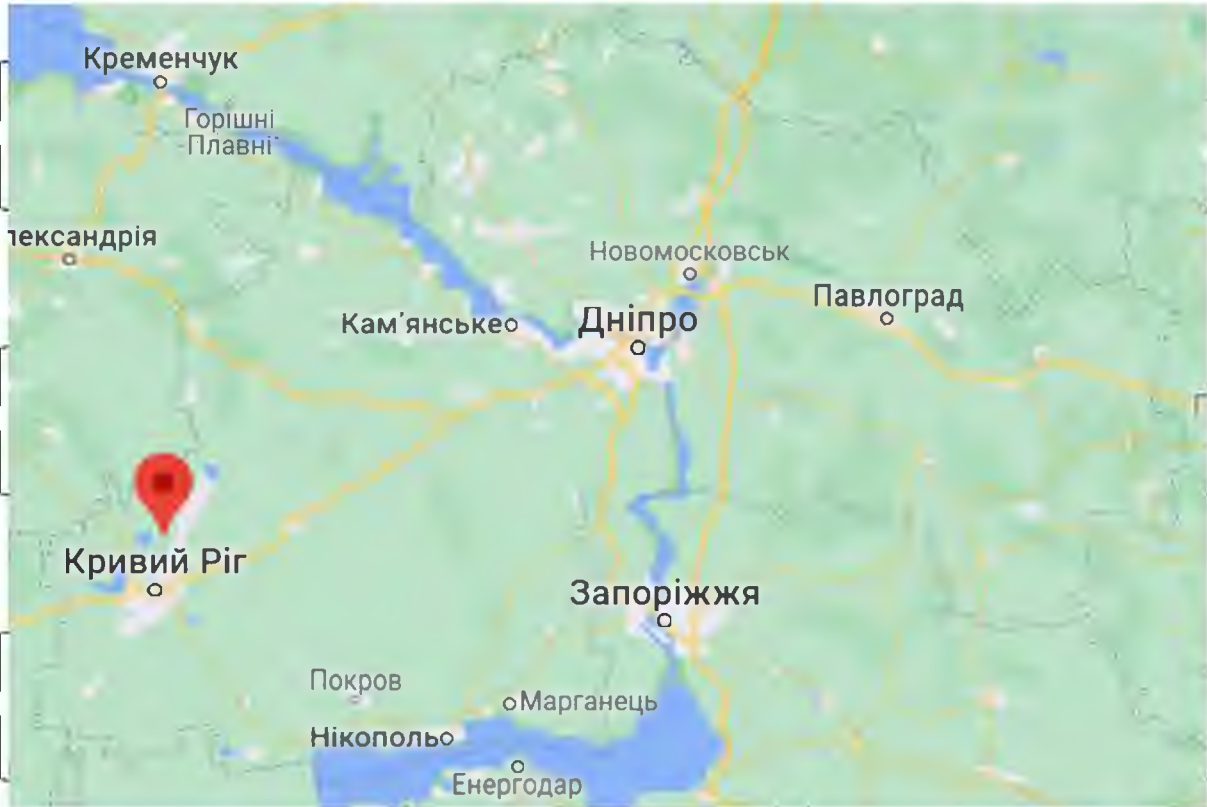

Рисунок 2.1. Місцезосташування Глеватської ОТГ відносно Дніпропетровської області

Глеюватська сільська територіальна громада — територіальна громада в Україні, у Криворізькому районі Дніпропетровської області, з адміністративним центром у селі Глеюватка. Знаходиться на півночі від міста Кривий Ріг.

Рисунок 2.2. Місцезорозташування Глеюватської ОТГ

Орієнтовна загальна площа земель, що підлягає інвентаризації - 20518,1108 га. Найбільшу вагу займають сільськогосподарські угіддя - 78,7 %, що свідчить про високий рівень сільськогосподарського освоєння земель. Інвентаризація земель за межами населених пунктів проводилася по межі фактичного використання земель сільської ради.

Територію земель за межами населених пунктів було розділено на 7 умовних кварталів.

2.7. Екологічний вплив на досліджувану територію.

На території району діють 13 промислових підприємств. Сфера їх діяльності належить добувній, переробній промисловості та енергетичній галузі.

У районі видобуваються гранули, крихта та порошок, галька, гравій, щебінь та камінь дроблений, який використовується як наповнювач бетону, для дорожнього покриття та інших будівельних цілей.

Підприємства енергетичної сфери постачають електроенергію, газ, пару та кондиційоване повітря.

Переробна сфера представлена підприємствами харчової галузі. Це виробництво консервованої овочевої продукції, кетчупів, соусів і продуктів для приготування соусів, інших приправ та прянощів змішаних, борошна, крупів, продуктів готових харчових із зернових культур, отриманих здуванням зерен.

Для сфери будівництва в районі виробляються конструкції та їх частини, плити, прутки кутики, профілі з металів чорних або алюмінію, а також двері, вікна і рами до них, пороги для дверей. Діють і підприємства сфери послуг: по ремонту й технічному обслуговуванню електродвигунів, генераторів і трансформаторів, а також з установлення та монтажу машин і устаткування промислового призначення для металургії.

Темпи росту обсягів реалізованої промислової продукції, починаючи з 2010 року мають стійку тенденцію до зростання. За 2013 рік у районі реалізовано промислової продукції на 641,1 млн. грн., що на 2,1% більше відповідного періоду минулого року.

Криворізький район - один з найзабрудненіших районів Дніпропетровської області. На екологічний стан району чинить негативний вплив Криворізький залізорудний басейн.

Діяльність промислових підприємств створює небезпеку не тільки мешканцям територіальних громад, що безпосередньо прилягають до виробничих об'єктів, а й населення всього району внаслідок забруднення поверхневих та підземних вод, повітря, негативного впливу на рослинний та тваринний світ, погіршення родючості сільськогосподарських угідь, виникнення зсувних процесів та підтоплення сіл.

Специфіка діяльності зазначених підприємств створює небезпеку для довкілля та населення внаслідок проведення вибухових робіт у кар'єрах, розташування відвалів розкривних та пустих порід, що призводить до підвищеного пилоутворення, особливо в літні місяці та при сухій погоді.

В районі, як і в цілому по області склалася передкризова водогосподарська і гідро-екологічна ситуація. Протягом 2010-2013 років спостерігаються високі концентрації забруднюючих речовин у поверхневих водних ресурсах і якість води не відповідає вимогам господарського і побутового споживання. Основна проблема – забруднення шахтними водами, найбільша концентрація яких у м. Кривому Розі.

Протягом останніх п'яти років продовжує погіршуватись і загальний стан атмосферного повітря. Спостерігається перевищення допустимого вмісту в повітрі пилу, аміаку, діоксину, азоту, формальдегіду, фенолу, оксиду вуглецю та інших забруднюючих речовин.

Криворізькою райдержадміністрацією у взаємодії з сільськими радами, де існує загроза підтоплення упродовж останніх 3 – років вживались системні заходи по захисту цих територій. Тільки за рахунок коштів фонду охорони навколишнього природного середовища на ці цілі спрямовано близько 7 млн. грн.

Крім техногенного впливу промислових підприємств і підтоплення в районі присутні й інші екологічні проблеми. Відсутність санкціонованих звалищ твердих побутових відходів, призводить до виникнення у населених пунктах стихійних звалищ. Тому є нагальна необхідність будівництва полігонів твердих побутових відходів.

В результаті утворення великих обсягів побутових відходів проблема екологічної безпеки набула особливої гостроти, що загрожує поглибленням екологічної кризи та загостренням соціально - економічної ситуації в Криворізькому районі. Тому, відповідно до програми Стратегії соціально – економічного розвитку Криворізького району до 2015 року за кошти

обласного фонду охорони навколишнього природного середовища було придбано 46 одиниць спеціалізованої техніки для збирання ТПВ, які розподілені між сільськими (селищними) радами району. Але питання залишається проблемним.

У сільських населених пунктах відсутні спеціалізовані підприємства у сфері поводження з побутовими відходами та санкціоновані звалища відходів. Побутові відходи складуються у природних рельєфних утвореннях – балках, ярах, долинах річок. Це становить екологічну небезпеку, оскільки стічні води, насичені забруднюючими речовинами, потрапляють у водні об'єкти.

Існуюча структура системи санітарного очищення населених пунктів недосконала, її роз'єднаність та різноманітність за відсутності взаємодії з органами державної санітарно - епідеміологічної служби та охорони навколишнього природного середовища не забезпечує достатнього контролю за санітарним станом території, а також збиранням, вивезенням, знешкодженням та захороненням побутових відходів.

Екологічні проблеми мають безпосередній вплив на стан здоров'я населення району, викликаючи респіраторні, кишкові, ракові захворювання та обумовлюючи високу смертність.[6]

Висновки до розділу II. Проаналізовано сучасний стан використання земельних ресурсів на території Дніпропетровської області

Відповідно до схеми агрокліматичного районування України, Дніпропетровська область знаходиться в межах посушливої, дуже теплої зони.

Кліматичні умови сприятливі для вирощування зернових, а саме озимої пшениці, ячменю, ярого ячменю, кукурудзи, проса, рису, зернобобових, також цукрових буряків, соняшнику, баштанних культур, овочівництва, м'ясо-молочного скотарства, свинарства тощо. Щогодно-кліматичні умови

Дніпропетровщини сприяють як для розвитку сільського господарства, спорудження промислових об'єктів.

Криворізький район - один з найзабрудненіших районів Дніпропетровської області. На екологічний стан району чинить негативний вплив Криворізький залізорудний басейн.

У області висока частка ґрунтів високої родючості, виведених із господарського обігу внаслідок видобутку корисних копалин, зокрема залізних руд, а також відведення земель промислової та житлової забудови та транспортні комунікації.

Показано місцезнаходження об'єкту інвентаризації сільськогосподарського призначення державної власності на території Дніпропетровської області, що інвентаризуються на рис. 2.1-2.2 відповідно.

Орієнтовна загальна площа земель, що підлягає інвентаризації - 20518,1108 га. Найбільшу питому вагу займають сільськогосподарські угіддя - 78,7 %, що свідчить про високий рівень сільськогосподарського освоєння земель.

Інвентаризація земель за межами населених пунктів проводилася по межі фактичного використання земель сільської ради.

НУБІП України

РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ ПРОЦЕСУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГЕОПРОСТОРОВИХ ДАНИХ ПІД ЧАС ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В МЕЖАХ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ ГІС

3.1 Розробка технічної документації щодо інвентаризації земель сільськогосподарського призначення в межах Дніпропетровської області

Одним із перших етапів для початку роботи з інвентаризації є

Проектно вишукувальні роботи, далі виконання топографо-геодезичних та картографічних робіт що виконуються в Державній геодезичній раферентній системі координат УСК-2000.

Зйомка проводилася дронами DJI Phantom 4 Pro. В результаті отримали ортознімки.

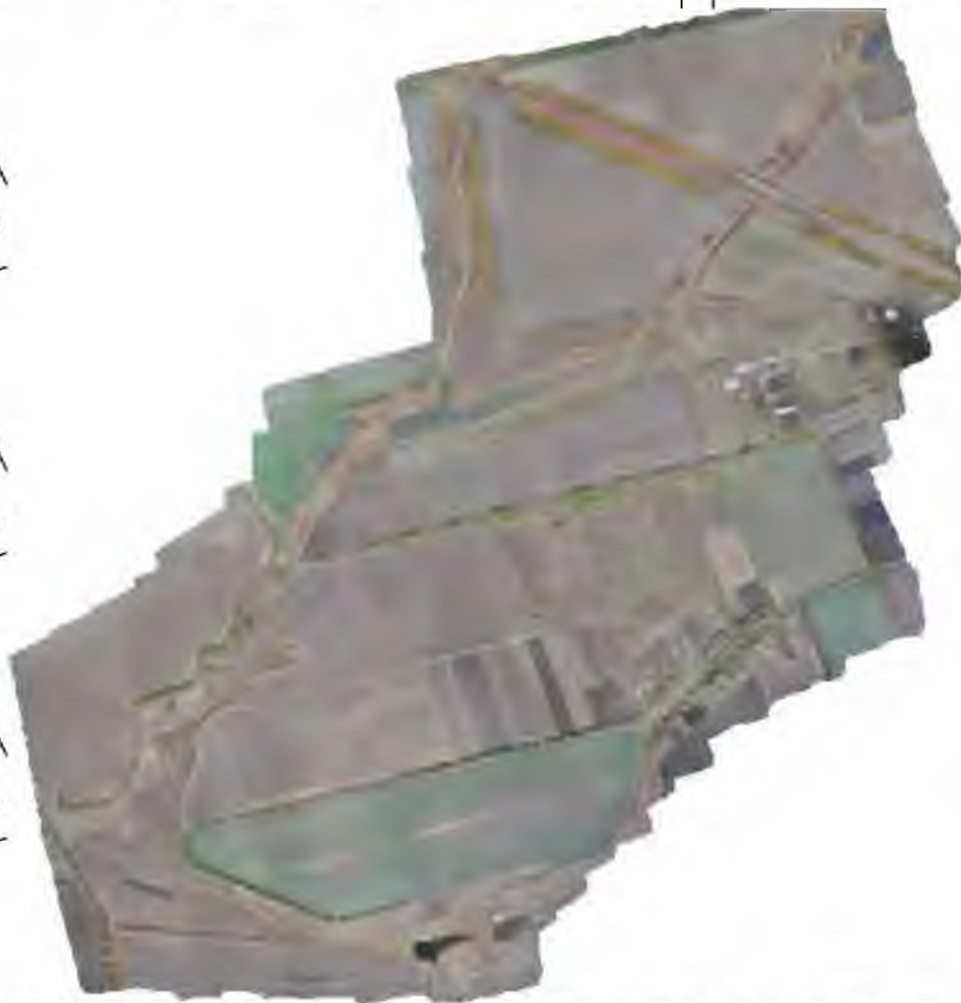

Рисунок 3. Ортофотоплан місцевості.

І виконано дешифрування ортофотопланів для подальшого використання.

Рисунок 3.2. Дешифрований знімок ортофотоплану

Обробку результатів геодезичних вимірювань з подальшим складанням технічної документації виконано на персональних комп'ютерах за допомогою програмного забезпечення автоматизованою системою «DigitalS» а створення бази даних на програмному засобі «ArcMap».

Точності відображення прийнятої облікової одиниці площі, гранична похибка поворотних точок меж земельних ділянок відносно найближчих пунктів державної геодезичної мережі не перевищує 0,5 метра. Площі земельних ділянок визначено до 0.0001 га з урахуванням граничної похибки масштабу плану у разі, коли координати поворотної точки меж визначаються з точністю до 0.01 метра.

Вихідними даними для проведення робіт є

- Графічні матеріали на електронних та паперових носіях на територію дослідження (Глеюватська сільська рада Криворізького району Дніпропетровської області);

- Матеріали з Державного фонду документації із землеустрою;

- Відомості з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обмежень;

- Копії документів, що посвідчують право на земельну ділянку та підтверджують сплату земельного податку

- Відомості з Державного земельного кадастру у паперовій та електронній формі, у тому числі Поземельної книги; книги записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі, файлів обмін даними про результати робіт із землеустрою;

Територію земель за межами населених пунктів було розділено на 7 умовних кварталів

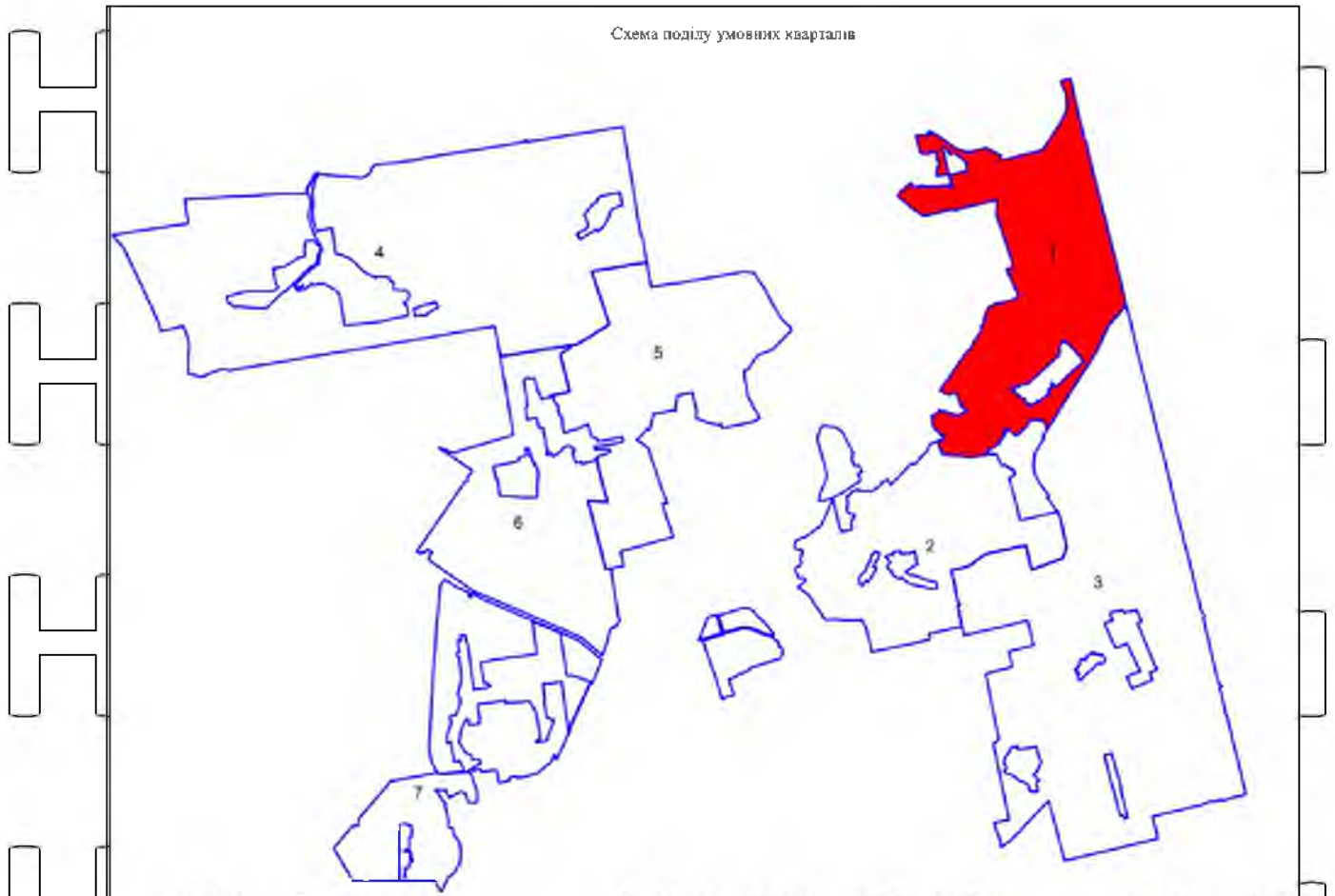

Рисунок 3.3. Схема поділу умовних кварталів

Основні відомості про об'єкт (об'єкти) землеустрою:

Місце розташування – за межами населених пунктів Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області

Орієнтовна загальна площа земель, що підлягає інвентаризації
20518,1108 га.

Таблиця 3.1. Загальна площа інвентаризації по кварталам.

№ Умовного кварталу	Площа кварталу, га
1	2355,8798
2	1845,6290
3	5197,8771

4	5013,6057
5	2594,1726
6	1826,9350
7	1683,9916

Умови щодо зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок (у разі порушення ґрунтового покриву земельних ділянок у результаті реалізації проектного рішення) – дані роботи не проводилися.

Робочий інвентаризаційний план складено на основі чергового кадастрового плану у межах територій, визначених технічною документацією формування території і встановлення меж районних, сільських, селищних рад - у масштабі 1:10000 (подано у додатку А).

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Рисунок 3.4 Інвентаризаційний робочий план 6-го умовного кварталу

НУБІП України

НУБІП України

Зведений інвентаризаційний план складено у масштабі 1:10000 (подано у додатку Б).

Рисунок 3.5 Інвентаризаційний зведений план 6-го умовного кварталу

Внаслідок виконаних робіт виготовлені Робочий та Зведений інвентаризаційні плани в масштабі 1:10000.

За результатами проведення інвентаризації земель сільськогосподарського призначення державної власності можна скласти технічну документацію із землеустрою по інвентаризації земель сільськогосподарського призначення, які перебувають у державній власності на території Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області.

Складається поконтурна відомість з експлікацією.

Рисунок 3.6 Поконтурна відомість з експлікацією (умовний квартал №1)

Окремо складаються переліки земельних ділянок (земель):

- наданих у власність (користування) з присвоєнням кадастрових номерів;

- наданих у власність (користування) без присвоєння кадастрових номерів;

- не наданих у власність та користування у розрізі угідь, що використовуються без документів, які посвідчують речові права на них;

- що використовуються не за цільовим призначенням;

- нерозподілених, невитребуваних земельних часток (паїв);

- відумерясі спадщини.

Зазначені переліки узагальнюються у порівняльній таблиці із зазначенням у разі наявності розбіжностей, відповідно до якої готуються

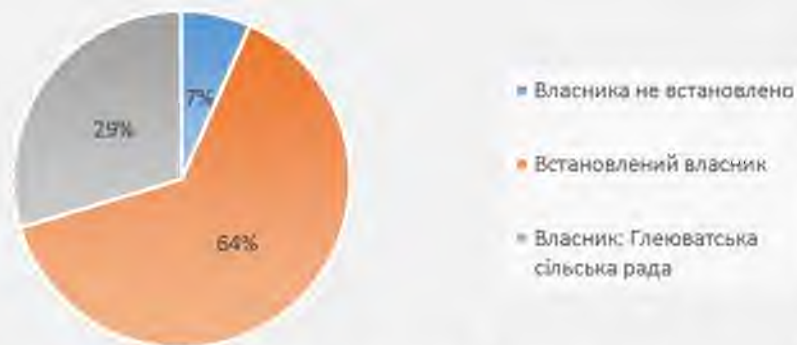
пропозиції щодо узгодження даних, отриманих за результатами проведення

інвентаризації земель, з інформацією, що міститься у документах, що посвідчують право на земельну ділянку, та Державному земельному кадастрі.

Однією із підстав проведення інвентаризації є оновлення даних в загальній земельній базі даних відносно часу проведення інвентаризації.

Після виконання інвентаризації розроблення документації і оброблення даних було визначено, що на всій досліджуваній території, аж на 7% земель сільськогосподарського призначення не було встановлено власника, 64% - власником є Глеюватська сільська рада і 29% є інші власники.

Відсоткове співвідношення власників земель на території Глеюватської сільської ради

На всій території сільської ради було знайдено невідповідності між інформацією, яка міститься у документах, що повідчують право на земельні ділянки та в матеріалах Державного земельного кадастру. Відсоток таких ділянок досить малий 7%, але він є.

Відношення усієї кількості ділянок до ділянок, що потребують уточнення

Технічну документацію із землеустрою по інвентаризації земель сільськогосподарського призначення державної власності складають у двох примірниках, погоджується та затверджує замовник, в особі Глеюватської сільської ради та не підлягає проходженню обов'язковій державній землепорядній експертизі. Перший примірник передається замовник, в особі Глеюватської сільської ради, другий примірник – залишається у виконавця послуг.

Перелік матеріалів, що видаються замовникові заходу з інвентаризації земель державної класності за результатами його проведення:

- примірник технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель на території Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області;

- Графічні матеріали – робочий і зведений інвентаризаційні плани складені за межами населених пунктів – М 1:10000

- Один примірник технічної документації із землеустрою щодо інвентаризації земель зберігається у виконавця.

Системно здійснюється робота по виправленню помилок у кадастрі, проведена роз'яснювальна робота з територіальними управліннями, обласними державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування, завершується інвентаризація земель сільськогосподарського призначення державної форми власності по усій країні.

Інформація про виконання передбачених законом вимог щодо погодження документації із землеустрою – дана документація погоджується згідно підпункту 3 пункту 5 ст. 186 Земельного кодексу України.

Використані нормативно-правові акти з питань здійснення землеустрою:

- Земельний кодекс України від 25.10.2001 №2768-III[20];

- Закон України від 22.05.2003 №858-IV «Про землеустрій»[1];

- Закон України «Про державний земельний кадастр» від 07.07.2011 № 3613-VI; [15]
 - Порядок проведення інвентаризації земель, затверджений

Постановою Кабінету міністрів України від 05.06.2019 №476 та ін.

Використані норми і правила у сфері землеустрою:

- Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000 - 1:500 (ГКНТА 2.04-02-98)

- Умовні знаки для топографічних карт масштабу 1: 10000 (Наказ МЕР N 254 від 09.07.2001 р.)

Використані документи Державного фонду документації із землеустрою та оцінки земель – у разі наявності дивитись додатки до документації.

Використані розробником відомості Державного земельного кадастру, а також Державного реєстру земель у разі внесення до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки, сформовані до 2013 року – у разі наявності дивитись додатки до документації.

Використані відомості Державного картографо-геодезичного фонду – у разі наявності дивитись додатки до документації.

Використана затверджена містобудівна документація, а також вкопювання із такої документації – у разі наявності дивитись додатки до документації.

Інформація про проведення ґрунтових, геоботанічних та інших обстежень земель при здійсненні землеустрою (у разі їх проведення) – не проводилися.

Інформація про наявні в межах об'єкта землеустрою будівлі, споруди та речові права на них (у разі формування земельних ділянок, внесення відомостей про земельну ділянку до Державного земельного кадастру) формування земельних ділянок не виконувалося.

Інформація про наявні в межах об'єкта землеустрою обмеження у використанні земель (у разі формування земельних ділянок, внесення до Державного земельного кадастру відомостей про сформовану земельну ділянку, обмеження у використанні земель) із зазначенням підстави встановлення таких обмежень - формування земельних ділянок не виконувалося.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

3.2. Геоінформаційне забезпечення, як сучасний інструмент підвищення ефективності інвентаризації земель сільськогосподарського призначення на регіональному рівні.

Сучасне землевпорядне виробництво характеризують такі основні риси:

- необхідність комплексного підходу у виконанні робіт, починаючи від формування земельної ділянки як об'єкту земельної власності (включаючи всі види зйомочних робіт та обробку їх результатів, визначення юридичного статусу земельної ділянки, виготовлення необхідної документації тощо), виготовлення індексних кадастрових карт, створення кадастрових планів, проведення грошової оцінки земельних ділянок і закінчуючи створенням та веденням інтегрованого банку інформації про земельні ділянки, наданням інформації зацікавленим користувачам;

- виникнення нових видів робіт, пов'язаних із сучасним станом реформування земельних відносин (роботи з експертної грошової оцінки земельних ділянок, роботи по розмежуванню земель державної і комунальної власності, роботи по виділенню земельних ділянок в натурі (на місцевості) і виготовлення правовстановлюючих документів для власників сертифікатів на право на земельну частку (пай) - як для окремих ділянок, так і масивам тощо);

- широке застосування у землевпорядному виробництві новітніх інформаційних технологій, в першу чергу, технологій геоінформаційних систем (ГІС), сучасних технологій зйомочних робіт, включаючи методи дистанційного зонування землі (аеро- і космічних зйомок).

База геоданих — це просторова логічна модель, яку можна використовувати для:

- інвентаризація земель присадибних та дехканських господарств;
- моніторинг стану інженерних мереж;
- супроводження, оновлення та розроблення генерального плану сільського населеного пункту, створення проектів детального планування;

- інформаційне забезпечення вибору місця для будівництва складських приміщень, складських приміщень для комерційних об'єктів (наприклад, заготівельних організацій), що потребують попереднього детального просторового аналізу території;

- інформаційні послуги та консультації для потенційних користувачів землі та нерухомого майна: просторова інформація про нормативну та ринкову вартість земельних ділянок, картографічні послуги для баз даних нерухомого майна.

Великий обсяг накопиченої інформації та інтеграція геоінформаційних систем (ГІС) дозволяють швидко і повно задовольнити найрізноманітніші інформаційні потреби, як за змістом, так і за формою – у вигляді звітів, тематичні карти, аналітичні результати в електронному та паперовому вигляді для інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень.

ГІС є ефективним інструментом управління земельними ресурсами, наприклад:

- у сфері економіки – визначення сучасного стану землекористування, виявлення можливостей оптимізації та поліпшення використання земель сільськогосподарського призначення області шляхом зміни територіально-галузевої структури земель, аналізу їх стану та тенденції розвитку.

- у сфері екології виявлення особливостей екологічного стану земель та запобігання розвитку негативних процесів.

Достовірна та повна інформація про земельні ресурси сприяє збільшенню надходжень до бюджетів усіх рівнів від плати за землю, організації її раціонального використання та охорони, оперативному регулюванню земельних відносин та запровадженню регульованого ринку землі[9].

Відсутність єдиної політики запровадження інформаційних технологій в системі Інституту привело до розпорощення сил і коштів (тільки програмних

продуктів в системі існує більше десятка), а частина техніки і програмних продуктів уже застаріла.

Організація використання земель та їх охорона як основного багатства України повинна проводитись з врахуванням екологоландшафтних факторів, даних оцінки і придатності землі. Вирішення цих питань в сучасних умовах

можливе лише з використанням технологій систем автоматизованого проектування (САПР), геоінформаційних систем (ГІС) і експертних систем. При цьому різко зростає значимість і об'єми вихідної інформації, що вимагає

використовувати найновіші комп'ютерні технології. В світі нових вимог актуальним є теоретичне і методичне забезпечення землевпорядного виробництва з застосуванням комп'ютерних технологій на базі графічного землевпорядного проектування.

У зв'язку із цим зросла потреба у вдосконаленні теорії і методів землеустрою з використанням нових інформаційних технологій. Розробка і широке застосування в землевпорядному виробництві інформаційних технологій при організації сталого землекористування в Україні є в сучасних умовах одним з пріоритетних завдань землевпорядної науки і виробництва.

Роботи проведені із використанням сучасних інформаційних та ГІС-технологій (програмний комплекс ArcGIS 9.2), які забезпечують можливість роботи з планово-картографічними матеріалами в електронному вигляді (растрові зображення в форматах TIF, TIFF, GeoTIFF, JPG тощо, векторні – у форматі обмінних файлів) та зворотній зв'язок для обміну інформацією із спеціалізованим програмним забезпеченням, яке використовується для обробки результатів землевпорядних та топографо-геодезичних робіт. Технологія ГІС забезпечила зведення різномірної інформації в єдину загальнодержавну систему координат, актуалізацію планово-картографічних матеріалів з необхідною точністю, підготовку відповідних баз даних, аналіз інформації щодо відомостей про статуси земельних ділянок, їх використання, оцінку, розподіл між власниками, моніторинг екологічного стану земель, та в

перспективі – забезпечення мережевого доступу до цієї інформації за рахунок впровадження клієнт-серверних технологій. Внаслідок виконання робіт розроблено методологічні засади щодо аналізу стану документації із землеустрою та даних щодо обліку земель у розрізі території сільської (селищної, міської) ради та придатність їх для складання планів існуючого використання земель; аналізу існуючого стану індексних кадастрових карт та кадастрових планів на відповідній території; оновлення планово-картографічних матеріалів на основі використання матеріалів аерофотозйомки, космічної зйомки (враховуючи термін актуальності 5 років); порівняльного аналізу оновлених планово-картографічних матеріалів із даними форми 6-зем та правствстановлюючих документів.

Рисунок 3.7 Місцезнаходження Глеюватської ОТГ

Результати виконаних робіт в електронному та паперовому вигляді є основою для внесення відповідних змін у чергові кадастрові плани при здійсненні ведення державного земельного кадастру на усіх рівнях. Проведені роботи показали, що розроблений спосіб оновлення картографічних

матеріалів на сучасному етапі є максимально надійним та економічно ефективним.

Земельна ділянка, згідно інвентаризації

Кадастро 1	Тип	Цільове	Площа	Категорія
1221882000:01:001:1608	Комунальна власність	01.02 Для ведення фермерського г	43	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1760	Комунальна власність	16.00 Землі запасу (земельні ділянк	24,6031	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1743	Державна власність	16.00 Землі запасу (земельні ділянк	14,4533	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1730	Комунальна власність	16.00 Землі запасу (земельні ділянк	12,0718	Землі сільськогосподарського при
	Комунальна власність	18.00 Землі загального користуванн	7,4052	Землі сільськогосподарського при
	Комунальна власність	18.00 Землі загального користуванн	7,4052	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1744	Комунальна власність	18.00 Землі загального користуванн	7,4052	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:0016	Комунальна власність	18.00 Землі загального користуванн	7,1849	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1032	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,95	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1033	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,85	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:0981	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,7	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1127	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,7	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:0669	Приватна власність	01.02 Для ведення фермерського г	6,6802	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1166	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,68	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1066	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,66	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1133	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,57	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1137	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,57	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1136	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,57	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1114	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,53	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1120	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,53	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1128	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,53	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1115	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,52	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1034	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,52	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1035	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,52	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:1160	Приватна власність	01.01 Для ведення товарного сільс	6,51	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:0668	Приватна власність	01.02 Для ведення фермерського г	6,504	Землі сільськогосподарського при
1221882000:01:001:0663	Приватна власність	Для ведення селянського (фермерс	6,503	Землі сільськогосподарського при

Рисунок 3.8 База даних сформована під час інвентаризації.

Оновлення планово-картографічного матеріалу, за умов його актуалізації, здатне поставити роботу землевпорядних організацій на принципово новий якісний рівень. Дані науково-дослідницької та експериментальної роботи використані при розробці галузевого стандарту «Землеустрій. Правила складання технічної документації щодо оновлення планово-картографічних матеріалів» [19].

Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та інтеграція відповідних систем до електронних баз даних державних органів є основним процесом на якому зосередження держава в наш час.

Подальше вдосконалення системи реєстрації земель, використання прозорих методів, використання нових інноваційних технологій та створення сприятливих умов для юридичних і фізичних осіб при державній реєстрації речових прав на нерухоме майно, усунення тяганини та плутанини.

Загартування є одним з найбільш мент системи реєстрації земель, застосування прозорих методів, використання нових інноваційних технологій, створення сприятливих умов для юридичних і фізичних осіб у державній

реєстрації речових прав на нерухоме майно, усунення тяганини та плутанини.

Реєстрація землі є важливою опорою економіки країни. Держава може здійснювати постійний контроль за вчасно зареєстрованою та вчасно відвіданою земельною ділянкою. Там, де контролюється, податки

сплачуються вчасно. Вчасно сплачені податки надходять до державного або

місцевих бюджетів. Кошти з державного бюджету були спрямовані на будівництво нових шкіл, лікарень, доріг, парків, спортивних комплексів, соціальної інфраструктури.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Причини відсутності узгодження даних у різних інформаційних джерелах. Пропозиції щодо узгодження невідповідності даних при інвентаризації земель сільськогосподарського призначення на основі широкого впровадження ГІС технологій

Відсутність узгоджених і перевірених даних про земельні ділянки в громаді наражає на такі ризики:

1. Недоотримання податків

Відсутність на публічній кадастровій карті даних про ділянку або її власника може свідчити про відсутність цієї ж інформації у Держгеокадастрі та ДФС. Відповідно громада недоотримує податків з цих земель – земельний податок, ПДФО з оренди, єдиний податок, плату за землю. Можливі випадки виявлення серед зазначених земельних ділянок невитребуваних паїв та/або відумерлої спадщини. В такому разі, місцевий бюджет втрачає всю суму плати за землю за користування такими земельними ділянками.

2. Самовільне захоплення земель

Як визначити факт самозахоплення? Необхідно порівняти фактичні контури посівів з юридичними межами ділянок, що обробляється. Якщо межі полів виходять за кадастрові контури – є факт несанкціонованого використання. Більше того, такі заорювання можуть бути інвентаризовані та витребувані ОТГ на свій баланс, як і ті державні землі, що були передані раніше. Зазвичай площа самозахоплень може сягати від 3 до 5% загального земельного банку ОТГ. Порахуйте, наскільки збільшиться надходження, якщо офіційно здати ці ділянки в оренду!

3. Тіньова оренда земельних ділянок

Для земельних ділянок приватної форми власності існує ціла низка проблем, що стосуються передусім «тіньового» обробітку. Відсутність інформації про право користування свідчить про те, що агровиробники домовляються з власниками паїв про ведення обробітку і сплачують орендну плату напямую без підписання договору. З одного боку, це приватні землі і

ОТГ до них не має відношення, але податок на доходи фізичних осіб, 60% якого йдуть в місцеві бюджети, не сплачується.

Звичайно, є ймовірність того, що договір існує і його було укладено та зареєстровано до 2013 року, та на практиці, після додаткової перевірки, виявляється, що більше 50% ділянок дійсно оброблюються «в тіні».

Використання супутникових даних дозволяє встановити факт обробітку цілісних масивів ділянок, а за даними Реєстру речових прав можна визначити чи оформлено право користування на ці ділянки.

4. Невикористання державних та комунальних земель

Першочерговим завданням територіальних громад є управління державними та комунальними землями. Наявність у власності громади земель, що не передані у власність або користування призводить до втраг плати за землю. У разі виявлення таких земель ОТГ має прийняти рішення щодо їх подальшого розпорядження – передати на приватизацію, виставити на аукціон право оренди тощо.

5. Обробіток земель не сільськогосподарського призначення

Нерідко можна зафіксувати випадки обробітку с/г земель шляхом, що не відповідає визначеній категорії або цільовому призначенню, зокрема, розорювання ділянок, наданих для сінокосіння чи випасання худоби. Факт обробітку є відхиленням від затверджених проектів землеустрою і громада має попередити фактичного користувача про припинення правопорушення із подальшим накладанням штрафних санкцій.

Якщо земельна ділянка державної/комунальної власності, громада може ініціювати зміну цільового призначення земельної ділянки для збільшення надходжень в місцевий бюджет.

6. Фінансова оцінка ризиків

Виявлені недоліки щороку призводять до втраг/недонадходжень до бюджету сільської ради. За результатами розрахунків, можна стверджувати,

що кожна територіальна громада недоотримує в бюджет сотні тисяч гривень на рік.

Питання узгодження невідповідності даних при інвентаризації, за правовстановлюючими документами і згідно земельного кадастру відбувається за трьома параметрами:

1. Координатами, тобто місце розташування.
2. Площею
3. Не відповідність інформації, щодо власника і землекористувача

Це є справді великою проблемою маючи три джерела даних визначити найточніше не просто. Якщо обирати територію, що використовують, як еталон для проведення інвентаризації, то межі ділянок встановлених на публічно кадастровій карті не будуть збігатися. Головними причинами є не добросовісність власників, що розорюють інші території, вирубують ліс, лісосмуги, викорчуюють польові дороги, незаконно використовують сусідні ділянки.

При виборі ділянки на публічній кадастровій карті як еталонного неможливо досягнути головної мети інвентаризації. Визначення місцерозташування території, що розорюють і не законно присвоюють, не використовують, або використовують не раціонально та не за цільовим призначенням, встановити розташування земельних ділянок, розміру, меж, правового статусу, виявити ділянки, які використовуються нерационально, не використовуються або ж експлуатуються не по цільовому призначенню.

Єдиним варіантом вирішення задачі є узгодження інформації через сільську раду подавши пропозиції щодо узгодження даних. Можна обрати основні пропозиції, а саме:

1. Землевласникам та землекористувачам, які використовують земельні ділянки з виявленими розбіжностями, привести у відповідність використання земельних ділянок до правовстановлюючих документів.

2. Фізичним та юридичним особам пропонуємо оформити правостановлюючі документи на земельні ділянки, які перебувають у їх фактичному користуванні.

3. Під час реєстрації земельних ділянок дотримуватись вимог законодавства щодо визначення точності площ земельних ділянок.

Інвентаризація земель за межами населених пунктів проводиться по межі фактичного використання земель сільської ради.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Висновок до розділу III.

Отже, широке використання апаратно-програмних комплексів дозволяє цілком можливість перейти до безпаперової технології виконання польових робіт. Залежно від конфігурації та програмного забезпечення комп'ютерів можуть використовуватися як додатковий спосіб і під час знімальних робіт, і служити ядром комп'ютерної системи збирання та опрацювання польової інформації, оновлення існуючих матеріалів.

У результаті виконаних робіт щодо інвентаризації земель сільськогосподарського призначення на території Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області при детальному аналізі вихідних документів, планово-картографічних матеріалів та іншої інформації, яка розміщена на публічній кадастровій карті України, із земель сформовано робочі та зведені плани земель сільської ради, визначені земельні ділянки без встановленого власника, та ділянки інформація про які відрізняється в різних джерелах. Наведені пропозиції, щодо узгодження даних для подальшого створення єдиної бази даних сільськогосподарських земельних ресурсів району.

Обґрунтовано причину використання ГІС технологій під час проведення інвентаризації. Виявлено, як зросла потреба у вдосконаленні теорії і методів землеустрою з використанням нових інформаційних технологій. Встановлено, що розробка і широке застосування в землепорядному виробництві інформаційних технологій при організації сталого землекористування в Україні є в сучасних умовах одним з пріоритетних завдань землепорядної науки і виробництва.

ВИСНОВКИ

На сучасному етапі розвитку, коли чинне аграрне законодавство досить жорстко регулює підстави отримання та реалізації територіальних прав, гарантії цих прав та порядок їх державної реєстрації, інвентаризація стає, по суті, способом масової перевірки дотримання вимог чинного земельного законодавства. При цьому інвентаризацію земель ми не можемо розглядати, як засіб усунення порушень, виявлених під час перевірки.

Перш ніж давати будь-які конкретні рекомендації щодо покращення ефективної інвентаризації, важливо зазначити, що вся робота має бути в правильному правовому полі та грамотно розроблена. Наше законодавство є досить нестабільним і часто нечітким у багатьох питаннях, тому необхідно залучати професіоналів, прораховувати всі можливі результати та звертати увагу на найдрібніші деталі, адже часто саме через них виникає багато проблем.

З точки зору розвитку ринку землі інвентаризацію можна розглядати з двох аспектів. З одного боку – це спосіб негайного отримання інформації про наявну земельну ділянку для її майбутнього використання та обліку, з іншого – це комплекс постійних моніторингів і заходів щодо створення правового режиму та фактичного стану використання земельних ділянок. Тобто її межі, розміри, структура земельної ділянки для виявлення земельних ділянок, які не використовуються, використовуються нерационально або використовуються не за цільовим призначенням. Розробка заходів з усунення причин порушення земельного законодавства Державі необхідно забезпечити належний контроль якості землепорядних та картографічних робіт.

Найбільшого економічного ефекту як на державному рівні, так і на рівні органів місцевого самоврядування можна досягти лише при послідовному виконанні робіт з інвентаризації: від початкової ланки – землекористувача до загальнодержавної системи даних – земельного кадастру.

У результаті проведення інвентаризації земель оновлюються та вносяться до Державного земельного кадастру відомості про стан земель, розміри та кількість земельних ділянок, що дозволяє створити реальний інструмент контролю за змінами, що відбуваються, а наявність актуальних відомостей про правовий режим їх використання та суб'єктів земельних відносин – конкретизувати адресу, спрямованість при реалізації природоохоронних заходів та персоніфікувати відповідальність за використання земельних ділянок не за цільовим призначенням або з порушенням земельного законодавства.

У процесі виконання робіт щодо інвентаризації земель сільськогосподарського призначення на території Глеюватської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області при детальному аналізі вихідних документів, планово-картографічних матеріалів та іншої інформації, яка розміщена на публічній кадастровій карті України, із земель сформовано робочі та зведені плани земель сільської ради, визначені земельні ділянки без встановленого власника, та ділянки інформація про які відрізняється в різних джерелах. Наведені пропозиції, щодо узгодження даних для подальшого створення єдиної бази даних сільськогосподарських земельних ресурсів району

При проведенні робіт із інвентаризації земель сільськогосподарського призначення присутні розбіжності між інформацією, яка міститься у документів, що посвідчують право на земельні ділянки та в матеріалах Державного земельного кадастру. Основними причинами якого є:

- Самовільне захоплення земель
- Тіньова оренда земельних ділянок
- Невикористання державних та комунальних земель
- Обробіток земель не сільськогосподарського призначення

Що призводить до недоотримання податків і неможливість Фінансової оцінки ризиків під час керування землями. Виявлені недоліки шорочку

призводять до втрат/недонаходжень до бюджету сільської ради. За результатами розрахунків, можна стверджувати, що кожна територіальна громада неdotримувє в бюджет сотні тисяч гривень на рік.

У результаті проведення інвентаризації земель є проблеми з внесенням оновлень, до Державного земельного кадастру відомості про стан земель, розміри та кількість земельних ділянок які вже зареєстровані в ній.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV / станом на 10 лип. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
2. Про внесення змін до Порядку проведення інвентаризації земель : Постанова Каб. Міністрів України від 05.08.2022 р. № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2022-п#Text>
3. Diagnóstico e Implementación de la Plataforma Informática Catastral Rural - IDOM. IDOM. URL: <https://www.idom.com/proyecto/diagnostico-e-implementacion-de-la-plataforma-informatica-catastral-rural/>
4. Use of Soil and Canada Land Inventory (CLI) Information for Agricultural Land Use Planning in Ontario. Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs. URL: http://omafra.gov.on.ca/english/landuse/gis/soil_data/nts.htm
5. Sede Electrónica del Catastro - Inicio. Sede Electrónica del Catastro - Inicio. URL: <https://www.sedecatastro.gob.es>
6. Криворізьський район / Стратегія розвитку Криворізького району на період до 2020 року. Криворізьський район / Новини. URL: https://krivrn.dp.gov.ua/OBLADM/krog_rda.nsf/docs/EE0654D49FE00DE5C2257D80004C1560?OpenDocument
7. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2019 РІК. Дніпро, 2020. 235 с
8. Паспорт області - ДніпроОДА. Головна | Дніпропетровська обласна державна адміністрація. URL: <https://adm.dp.gov.ua/pro-oblast/dnipropetrovshina/pasport-oblasti>
9. The Use of Geoinformation Systems in the Study of the Land Fund of Household and Dekhkan Farms. Texas Journal of Multidisciplinary Studies. 2022
10. Наказ Держгеокадастру від 13 травня 2019 року №129 «Про деякі питання проведення заходів з інвентаризації земель державної власності»/
11. Наказ Держгеокадастру від 13.05.2019 № 129 “Про деякі питання проведення заходів з інвентаризації земель державної власності” URL: <http://dzk.gov.ua/metodychn-rekomendatsiyi-shhodo-dokumentatsiyi-iz-inventaryzatsiyi-zemel-sil'skogospodarskogo-pryznachennya/>
12. Наказ Держгеокадастру від 21 лютого 2019 року №59 «Про проведення інвентаризації земель державної власності»/
13. Новий порядок проведення інвентаризації земель - 2019. URL: <https://dreamdim.ua/ru/novyy-poryadok-provedennya-inventaryzatsiyi-zemel-2019/>

14. Передумови формування ринку землі в Україні [Електронний ресурс] - Режим доступу: URL: <http://kadastrna.tu/zemelni-v-dnosim/188-predumovi-formuvannya-riunku-zemli-v-ukrajini.html>

15. Про державний земельний кадастр. Закону України від 07.07.2011 № 3613-VI, редакція від 01.03.2016, підстава 888-19. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3613-17

16. Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: Постанова Кабінету міністрів України від 10.09.2003 № 1440 (Редакція від 15.04.2015, підстава 168-2015-п) [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-p>

17. Про затвердження Національного стандарту №2 «Оцінка нерухомого майна»: Постанова Кабінету міністрів України від 28.10.2004 № 1448 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/146-2015-p>

18. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для проведення інвентаризації земель та оновлення картографічної основи Державного земельного кадастру: Постанова Кабінету міністрів України від 3 березня 2020 р. № 169 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/169-2020>

19. Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету міністрів України №476 від 5 червня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2019/>

20. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III станом на 10 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>

21. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV, редакція від 20.12.2015, підстава 818-19. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/161-14>

22. Про фермерське господарство Закон України від 19.06.2003 (редакція від 13.08.2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15/text>

23. Гретяк А.М. Розвиток ринку землі в Україні // Землевпорядний вісник. -К., 2000. - №1. – С. 9-12.

24. Формування ринку землі в Україні / В.П. Галушко, Ю.Д. Білик, А.С. Даниленко та ін.; За ред. А.С. Даниленка, Ю.Д. Білика; Держ. ком. України по земел. ресурсах, Нац. аграр. ун-т. -К. : Урожай, 2002. - 278 с.

25. Інструкція про порядок контролю і приймання топографо-геодезичних та картографічних робіт, затверджена наказом Головного управління геодезії, картографії та кадастру України №19 від 17 лютого 2000 року

26. Умовні знаки для топографічних планів масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500, м. Київ, 2001 року.

27. Правила по техніці безпеки на топографо-геодезичних роботах, 1991 року.

28. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 року № 513 «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель»

29. Інструкція з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500, м. Київ, 2001 року.

30. Про земельну реформу : Постанова Верхов. Ради Укр. Рад. Соціаліст. Респ. від 18.12.1990 р. № 563- XII : станом на 7 трав. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/563-12#Text>

31. Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2012 р. № 1051 і від 7 лютого 2018 р. № 105 : Постанова Каб. Міністрів України від 05.01.2021 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2021-p#Text>

32. Основні завдання, функції та принципи управління земельними ресурсами - Бібліотека BukLib.net. Головна - Бібліотека BukLib.net. URL: <https://buklib.net/books/35325/>

33. Про затвердження Інструкції про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками : Наказ Держ. ком. України із зем. ресурсів від 18.05.2010 р. № 376 : станом на 14 верес 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20391-10#Text>

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України
Додатки

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України